

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**MINISTRY OF JUSTICE
OF REPUBLIC OF MOLDOVA**

**MD 2012, or. Chișinău, str. 31 August
1989, nr. 82 tel. 23-47-95, fax 23-47-97
www.justice.gov.md**

**MD-2012, Chisinau, street 82, 1989
31 August Phone: 23-47-95, Fax: 23-47-
97 www.justice.gov.md**

**Ședința Grupului de lucru inter-instituțional
responsabil pentru realizarea acțiunii 6.3.2. p.2 din Planul de Acțiuni pentru
implementarea Strategiei de Reformă a Sectorului Justiției pentru anii 2011-2016**

Ședința nr. 3

27 octombrie 2014, ora 11.00

Locul desfășurării: Sala mare, et. 2, Ministerul Justiției, str. 31 August 1989, nr. 82

Moderator: Dna viceministru Sabina CERBU, Președintele grupului de lucru

Prezentarea criteriilor de selectare a interviuatorului

Prezentarea programului de formare specializată pentru cursul de instruire pentru interviuatori „Audierea minorilor victime sau martori ai infracțiunilor”

Denis Arcușă (NORLAM) – a prezentat proiectul Programului de formare specializată, standarde minime ale cursului de instruire pentru interviuatori. Acest document nu reprezintă un curriculum, ci niște standarde minime elaborate în baza experienței Norvegiei și a altor state nordice. Acest program a fost discutat în grupul restrâns de lucru, organizația La Strada a venit cu comentarii, după care a mai fost distribuit încă o dată tuturor membrilor grupului restrâns. Mai mult decât atât, din câte se cunoaște, Procuratura Generală deja a elaborat o instrucțiune care se referă la procedura de audiere a minorilor.

Veaceslav Didic (INJ) - procuratura spune că există această instrucțiune. Dl Pîntea nu cunoaște despre această instrucțiune, în care procurorul are atribuții de specialist. Este nevoie de o adresare specială către Procuratura Generală, în care să fie solicitată opinia PG. Trebuie de convocat un grup de specialiști care vor pune în discuție problema.

Mariana Gornea (PG) – într-adevăr există proiectul instrucțiunii, a fost pe interior expusă pentru avizare și există deja, din câte cunoaștem, și acceptul. Mai mult decât atât, acest proiect a fost expedit tuturor membrilor Grupului de Lucru și toți cei prezenți sunt rugați să se expună asupra acestei

instrucțiuni. Reprezentanții Secției minori din cadrul PG susțin ceea ce s-a propus de NORLAM cu referire la acest Program de formare specializată.

Gheorghe Malic (MAI) – există o problemă și la moment nu se poate vota acest program de instruire. Nu este misiunea noastră să dăm o interpretare juridică sensului și literei legii. Funcția de procuror, judecător sau ofițer de urmărire penală nu este compatibilă cu cea de specialist. În condițiile în care este scris că este specialist, apare o contradictorialitate, iar probele vor fi lovite de nulitate, pentru că procurorul este oricum parte a acuzării. Cum va fi remunerat un procuror, care în timpul orelor de lucru nu va reprezenta procuratura? Pentru că conform prevederilor actuale, specialistul va avea dreptul la remunerare – ori va cere salariu, ori va cere salarizare suplimentară. În plus, acest fapt contravine Constituției. Activitatea de intervievator nu este funcție și nu se include în cele două excepții – activitate științifică și didactică. În privința ofițerului de urmărire penală există 2 legi care îi interzic să cumuleze activitatea de intervievator. Șeful instituției nu poate să-l delege. Între timp cineva trebuie să exercite funcția de procuror – el nu poate abandona activitatea lui de bază.

Ausra Raulickyte (MJ) – din întreaga componență a grupului de lucru de la NORLAM doar dl Malic și dl Didâc au avut doar opinii separate. Restul grupului de lucru a fost de acord cu acest proiectul de lege. Această acțiune o avem în Matrice, iar grupul de lucru se întrunește deja de 2 ani la acest subiect. Rezoluția reprezintă o opinie majoritară a grupului de lucru. Dacă se dorește interpretarea Parlamentului – după discuțiile cu consilierul dnei Palihovici se pare că este posibil, doar că, la moment, nu avem Parlament.

Valeria Șterbeț (INJ) – trebuie stabilit cine va aproba proiectul? Ce valoare juridică obligatorie pentru aceste categorii de persoane au aceste documente? Lipsesc în lege prevederile referitoare la categoriile de persoane care pot fi intervievatori. Ofițerul de urmărire penală poate fi specializat în intervievarea acestor categorii de persoane. Art. 15 din Legea privind activitatea judecătorească – indică asupra unor complete specializate care să examineze cauze în privința minorilor. De când s-a introdus repartizarea aleatorie – a decăzut această posibilitate. Poate ar trebui de modificat Legea cu privire la statutul judecătorului. GL a făcut trimitere atât la prevederile legale, cât și constituționale. Legile pot fi interpretate doar de către Parlament și Curtea Constituțională. Aceste documente nu pot avea valoare juridică. S-au depășit prevederile legale. În cadrul ședințelor o să ridice cineva excepția de constituționalitate. Acest program nu se încadrează în prevederile de instruire ale INJ.

Sabina Cerbu (MJ) – nici un document nu are valoare juridică nu are nici un document, decât dacă MJ nu promovează acest document. Ca și propunere – am putea să remitem o scrisoare oficială – sesizare adresată PG, MAI, CSM, etc. în urmă cărora doar conducătorul instituției respective va trebui să-și dea sau nu acordul. În abordarea acestei chestiuni trebuie să avem un scop comun – să lucrăm în interesul minorului – dar nu să protejăm niște drepturi de sindicat.

Colectarea și prelucrarea datelor privind copiii care intră în contact cu sistemul justiției.

Veronica Rusu (MJ) - pentru a avea o abordare comună trebuie în primul rând de verificat statistica care există, după care ar fi bine să avem un document comun. Natura acestui document trebuie decisă în cadrul unui grup de lucru. Am analizat experiența altor state. Trebuie să lucrăm cu Departamentul de Statistică. Trebuie de avut o instituție responsabilă pentru a comasa această statistică. Trebuie să ne încadrăm în termeni restrânși, până la sfârșitul anului trebuie să avem deja ceva concret. Următoarele instituții trebuie incluse în acest grup de lucru: MAI, PG, CSM, DIP, OCP, NORLAM, UNICEF, Ombudsmanul. Această acțiune este prevăzută atât în Strategie, cât și în Planul de acțiuni. Instituția

ombudsmanului a realizat un studiu, dar nu să există criterii concrete, ca de exemplu, ce tip de informație trebuie colectată, cine trebuie să o manevreze, etc.

Stela Cotorcea (UNICEF) - trebuie de inclus și reprezentanții Biroului Național de Statistică. Dacă e vorba de justiția pentru copii – și cei ai MMPSF.

Veronica Rusu (MJ) - aici este vorba de copiii în contact cu sistemul de justiție. Ceea ce a elaborat UNICEF – 15 indicatori, sunt strict pe justiția juvenilă.

Daniela Groza (IRP) - a elaborat un tabel privind colectarea datelor cu copii în conflict cu legea. În mai am încercat să contactăm toate instituțiile – pentru a vedea ce date aveau despre copiii în conflict cu legea - avem și anexă la acest tabel cu toate datele statistice de la OCP și DIP.

Daniela Vidaicu (MJ) - datele statistice vor acoperi doar aspectele penale. De la reținere. În afară de victime și martori.

Daniela Sîmboteanu (CNPAC) - avem experiență din 2006 cu MAI prin care am stabilit un tabel cu infracțiuni comise împotriva copiilor, iar semestrial datele sunt completate și publicate. Depinde cum se vede această bază statistică – dacă include și copii în situații de risc și cei care nu au căzut sub incidența CP. Hotărârea Guvernului nr. 270 privind mecanismul de cooperare intersectorială responsabilizează ministerele de resort, care elaborează și instrucțiuni sectoriale. Ministerul Educației a produs câteva rapoarte. Există niște precedente și experiență care trebuie folosită. Iar ceea ce se va elabora trebuie ancorat în ceea ce s-a făcut.

Reprezentantul Biroului Național de Statistică

BNS nu colectează nu un fel de informații. BNS primește date generalizatoare de la MJ, PG, MAI. Noi mai mult diseminăm date. Avem statbanc, avem publicații, rapoarte anuale. Am participat la diferite conferințe, seminare, am venit cu propuneri privind dezagregarea datelor. Am venit și cu un set de indicatori. Dacă o să fim incluși în grupul de lucru, vom avea o activitate mai amplă. Cel mai greu segment de colectare a informației este de la MJ.

Gheorghe Malic (MAI) - MJ mai întâi de toate trebuie să determine ce are de gând să includă în datele statistice. Pornind de la premiza că orice colectare în sine afectează libertatea persoanei, pot fi administrate în strictă necesitate, doar dacă această ingerință nu contravine scopului. Colectarea și analiza sunt 2 lucruri diferite. Noi suntem bine cu ce este la moment.

Ausra Raulickyte (MJ) – necesitatea îndeplinirii acestei acțiuni derivă din acordul dintre RM și UE. Avem un document în vigoare de care depind obligațiunile bugetare. Alte justificări nu sunt. Noi nu trebuie să oprim procesul, dar să începem să lucrăm. Acest grup de lucru nu are nici informații, nici posibilitate, de aceea trebuie să avem un grup de lucru restrâns care să analizeze situația în detalii, și să preia cele mai bune practici ale altor state, să evalueze probleme și să vină cu propuneri. Olga o să vină cu scrisoare, prin care se va solicita ca UNICEF să fie conducătorul acestui grup. Veronica o să întocmească acest document. Propun să ne adunăm săptămâna viitoare ca să evaluăm volumul de lucru.

Ecaterina Popa (INJ) - pentru decembrie am planificat deja instruirii. CPDOM este instituția responsabilă care trebuie să efectueze această acțiune. Noi preluăm sarcina CPDOM – cu ce finalizăm. O să anulăm aceste instruirii probabil. Să vedem dacă avem pe cine instrui.

Tamara Tentiuc (CPDOM) - nu sunt persoana care se ocupă de această informație.

Daniela Vidaicu (MJ) - CPDOM a făcut un grup de lucru care și-a finalizat activitatea cu prezentarea acestor concluzii. În MJ există un grup de lucru care se ocupă de elaborarea de e-registre care să ofere automat date. Instituțiile care se ocupă de colectarea datelor trebuie să se adune și să se determine ce indicatori trebuie să prezinte. Dacă nu există necesitatea de a elabora ceva, trebuie să explicăm aceasta reprezentanților UE. Pornim de la prevederea Matricii – indicatori pentru copiii în conflict cu legea. Grupul de lucru n-are decât să evalueze dacă acești indicatori sunt buni și dacă mai este nevoie de ceva.

Mariana Gornea (PG) - problema era de lipsă de date cu referire la copiii în conflict cu legea care nu sunt subiecți ai infracțiunii. De asemenea, nu avem date statistice cu referire la copiii victime/martori. Copiii în conflict cu legea sunt în evidența MAI – unde se duc registrele. Accent trebuie pus pe copii care nu sunt subiecți.

Reprezentantul Biroului Național de Statistică - la MAI există statistică bună, dezagregată, la MJ nu este aproape nimic, DIP nu are un sistem unic, computerizat. Justiția rămâne fără indicatori.

Ausra Raulickyte (MJ) - MJ a convocat acest grup de lucru pentru a avea o abordare comună, coordonată a activităților care vizează justiția pentru copii.

Prezentarea situației referitor la transferul minorilor până la etapa condamnării în penitenciarul Goian.

Daniela Vidaicu (MJ) - acțiunea din matrice prevede transferul tuturor minorilor la închisoarea renovată Goian. DIP a reușit doar să transfere minorii condamnați, fiind taxat pentru că nu a transferat minorii reținuți, cât și cei din arest preventiv. Această atribuție nu ține de MJ. Din punct de vedere procedural este bine ca toți minorii din toată republica să fie transferați la Goian.

Gheorghe Malic (MAI) - din punct de vedere tehnic – nu este posibil de transferat minorul în 24 de ore de la Briceni la Goian, pentru că trebuie de lucrat cu el. Pentru ce ar trebui adus la Goian, nu mai bine am echipa o cameră bine amenajată la Briceni? Această acțiune nu este posibil de executat.

Ausra Raulickyte (MJ) - în Goian se renovează un bloc pentru arest preventiv pentru minorii din împrejurimi. A fost vreun plan anterior sau este o greșeală de formulare? O să fie acest lucru în detrimentul copilului? Avem nevoie de o opinie comună a grupului de lucru, trebuie să decidem ce trebuie de făcut, astfel încât să nu fie în detrimentul copilului.

Valeria Șterbeț (INJ) - în alte țări sunt condiții pentru toate categoriile de copii să fie deținuți în același loc. La moment nu avem posibilitatea de a-i introduce pe toți în Goian.

Stela Cotorcea (UNICEF) - copii trebuie să fie ținuți separați de adulți. Pe de altă parte – trebuie asigurat contactul cu familia. Pentru a împăca aceste principii, pentru arest preventiv ar trebui să se afle în Goian.

Marit Evjemo (NORLAM) – pentru minorii din regiuni – nu ar fi o idee bună să vină la Goian, acolo poliția e aproape, avocații sunt acolo, etc.

Ausra Raulickyte (MJ) - putem formula, deci, în opinia comună a grupului de lucru că transferul va fi în detrimentul copiilor reținuți, dacă se decide transferarea lor în Goian.

Detalii privind finalizarea studiului cu privire la evaluarea cadrului normativ și a practicilor în domeniul justiției juvenile.

Daniela Vidaicu (MJ) - Studiul realizat de UNICEF – a fost o acțiune conținută în Matrice. Vrem să vedem finalitatea – când o să avem ultima variantă, ca să începem modificarea cadrului normativ.

Stela Cotorcea (UNICEF) – la moment se lucrează la varianta engleză, după care se va traduce textul din nou în română. Până la 15 noiembrie va fi finalizat.

Președintele grupului de lucru _____

Secretar _____